

Uránia
SZINHÁZ

VASS
mozgófénykép
SZINHÁZ

Csüförtökön és pénteken

mindkét színházban:

A halál- lovaglás

Tragédia 3 felvonásban.

Nordisk sláger!

Dán színészek!

**Mozi ujság.
Vigjátékok.**

**Az ujszegedi
football-
mérkőzés.**

Tisza-film. Szegedi fölvétel.

**Csüförtökön este 9
órákor az**

Uránia színházban

**Waterloo-
Sedán.**

**Tudományos előadás 3
felvonásban. Irta: Ba-
logh Pál. Fölolvassa:
Ungvári Kálmán.**

Csak egy előadás!

**Előadások kezdete este
6, fél 8 és 9 órákor.**

KÖZIGAZGATÁS

(—) **Makó rendezte tisztviselői fizetését.** Makóról jelentik: Tegnap fejezték be az első őszi közgyűlést, amelynek legjelentősebb tárgya a tisztviselők fizetésrendezése volt. Két napon át tartó vita után a fizetésrendezés ügye elintéződött.

(—) **Békésmegye közpénzei.** Békésmegye a napokban tartotta őszi közgyűlését, a melyen a vármegyei közpénzek elhelyezése fölött döntöttek. A közgyűlés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott, mert a megyebeli pénzügyintézetek mindent megmozgattak, csak hogy a közpénzekből minél nagyobb részt kaphassanak meg. A pénzügyintézetek annyira mentek a versengésben, hogy néhány közülük körleveleket küldött szét, melyekben a megyebizottsági tagok támogatását kérte. Összesen 17 intézet kért részt a közpénzekből, azonban csak 8 részesedett bennük.

TUDOMANY ÉS IRODALOM

Vasárnap délután.

— Cserzy Mihály új könyve. —

Megáll a küzködéssel fenékig telt életfolyó, elhalkul a szív verése, csöndesen lecsukódik s befelé a lélek tiszta szögleteibe mered a szem: vasárnap délután van. Ez az imádságos, meleg, a derült optimizmus napfényén átszűrődő hangulat van benne Cserzy Mihály új könyvében. Megérzik a sorokon, hogy írójuk megoldott sáruval lépett a szentélybe: a maga életfelfogásának, életmegérzésének ünneplő házába. Az olvasónak az az érzése támad, hogy az író ama szerencsés emberek közé tartozik, kiknek számára hivatásuk hű teljesítése már meghozta a megnyugvást és kibékítette őket a világ mostohaságával.

Cserzy Mihály valóban a vérbeli írók megtestesülése. Írásán nincs nyoma sem a munka fáradtságának, sem a kenyérkereset verejtékének. Könnyed, folyamatos, tisztán zengő sorok ezek; inkább az önnön derűjétől meghatott lélek szárnyaló pátosza ömlik el rajtuk s a minden teremtet dolgok megértése sugárzik ki belőlük. A hivatásnak megbeesülése, a hangulatnak zavartalan tisztasága és homogenitása, végül, amit elsőül kellett volna említeni: a magyar röghöz esőkosan tapadó patriotizmus kedves lángolása az, amiért Cserzy Mihálynak az első palmaágat kell nyujtanunk.

A könyv első részében levő rajzok egytől-egyig az író legsikerültebb alkotásai. Rosszul mondtuk, hogy író, mert igazság szerint költőt kell mondani. Akinek szeme megakad a pusztai szélmalom mozdulatlanul álló vitorláján és ebbe a néma képbe annyi finom árnyalatból összeszőtt, fájdalmasan szép melódiát tud belekapcsolni, mint ahogyan azt Cserzy Mihály teszi, az költeményt ír, még pedig a legszebb álmódások költeményét. Minek ide mese, minek a cselekvés? A szereplők csak zavarnák az ünnepi hangulatot, melynek csöndes odaadással átengedjük magunkat. Emellett a kép a legragyogóbb pittoreszk hatások lágy harmóniáját tükrözi. A naplementének tüneményes szimpompáját ép olyan őszinte elragadtatással írja le a szerző, mint a sas merész szárnyalását, a vizimadarak életét, a fájáról

elszakadt levelek bucsuzását és a pusztai tájnak ezer más természeti szépségét. Hol a festő, hol a költő kerekedik benne felül. Az akácfát, az alföldi rónának azt a megkopott szegénylegényét és nincsetlen koldusát a szeretet bársonyos szavával simogatja, amit csak az tud igazán megérezni, aki valaha együtt szenvedett a magyar pusztának lelket tükröző akácerdő egész bűbájosan kietlen elhagyatottságával. Képeket lát Cserzy Mihály és e képek fölött, valahol a sejtelmes távoli borulatban olyasvalamit sejt meg, ami a holt képnek eleven lelke, beszélő titka, megigéző misztériuma; azt a kifejezhetetlen varázst lopja meg, mely az alföldi embert holtig való imádással fűzi ennek a sajátos földdarabnak minden életjelenségéhez. És ebben látom Cserezy poézisének legnagyobb értékét: öntudatos és kifinomodott patriotizmusának hűséges vallásán, rajongó szeretetében.

A könyv többi részében a mesemondó, a megfigyelő, az etnografus, a szamaritánus író szól hozzánk. Emberei jobbra szegény szellérek, kiknek sorsa rögös, mint a feltörtlen ugar. A nincsetlenség, a raboskodás, a földéhség, itt-ott a fiatalos virtuskodás, másutt a munkásnyomor, meg a koremai dárídók hangulata penditi meg ezeknek a történeteknek alaphangját, melyek valóban az élet őszinte tükörképeinek látszanak. Nem egy alakja ma is élő ember vonásait hordja magán; a kisvárosi magisztrátus kedves szögletességei, csökönyös mozdulatlansága, egy régi írásu embernek korral szemben érzett disszonanciái sok finom és ötletdus helyzet megrajzolására vezetnek. Saját szavai legjobban jellemzik az író. „Minden embernek, — írja Cserzy Mihály, — önálló regény az élete. Csak az a különbség, hogy egyikben több a sötét szín, mint a másokban. Az események tragikusabbak és nagyobb méretűek. Az élet a fénynek és árnyak alandó kergetőzéséből áll. Epen, mint a természetben a meleg és hideg levegőrétegeknek. Csakhogy az életben minél alacsonyabban nyüzsögnek az emberek, annál jobban érzik az árnyat és az árnyal járó fagyos hidegséget...“ Az író részvéte és érdeklődése is ezek felé fordul: a nyers emberi ösztönök szavát követő paraszt és a megélhetéért küzdő munkásnép bajai megható képekben rajzanak előtte. Gyönyörű ékesszó-lással fejti ki, hogy a szenvedő feleségének fát lopó faorzó más etikai értékek szerint rendez be magának a világot, mint a jólakottak társadalma. Csupa altruizmus, embermegértés, a gyarlóságok által fel-felszakgatott világharmónia békés eligazítása. Ezek is olyan értékek, melyek kikiváncsoznak a hétköznapi filozofálás köréből és az ünnep délutánján távolba merengő költő szimpatiajára érdemesek.

Talán nem kell szólni a Cserzy Mihály szingazdag nyelvről, karakterisztikus és mégis diszkrétan puha, itt-ott tulságosan is lágy stilusáról. Hiszen ismeri mindenki. Képei megint csak festmények. Azt mondja a lemenő napról: „szinte izzott és káprázatosan sziporkázott a fénye, akárcsak egy kacéran bucsuzó asszonyszeme, mely játékos incselkedéssel merül el biborvörös kárpitok mögött.“ Ilyen a többi is. Olvassa el, aki nek érző szíve és kontemplálásra hajló ke-